

Mere tid til forskning på den naturvidenskabelige ph.d.-uddannelse

Rasmussen, Peter Have; Svingen, Terje

Published in:
Dansk Kemi

Publication date:
2018

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link back to DTU Orbit](#)

Citation (APA):
Rasmussen, P. H., & Svingen, T. (2018). Mere tid til forskning på den naturvidenskabelige ph.d.-uddannelse. *Dansk Kemi*, 99(3), 4-4.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Dansk Kemi

Nummer 3 - April 2018 / 99. årgang

Kemisk Forening - Kemiingeniørgruppen

Desinfektion:
Hospitaller kontra
mejeriindustrien

Svovlsyres
fortyndingsvarme

Lækre
isdesserter

Se
verden
i realtid

Peter Have Rasmussen.

Terje Svingen.

” Ph.d.-uddannelsen bør fremover i langt højere grad tilpasses det enkelte forskningsprojekt, således at der bliver mere tid til det videnskabelige arbejde, end det er tilfældet i dag

Mere tid til forskning på den naturvidenskabelige ph.d.-uddannelse

Det er altid glædeligt at få penge til ansættelse af en ph.d.-kandidat over en treårig periode på et spændende forskningsprojekt. Nu har man muligheden for at komme fagligt ned i dybden inden for et nøje afgrænset emne. Ambitionerne er høje og den privilegerede kandidat går typisk til opgaven med iver med visionen om det store videnskabelige gennembrud. Nu skal der forskes og for en uerfaren forskerspire lyder tre år måske af meget med god tid til fordybelse. Men sandheden er anderledes, for det tager ofte lang tid at opbygge kompetencer og praktisk erfaring med f.eks. betjeningen af avanceret måleudstyr til at skabe de gode resultater. Derfor hører vi desværre jævnligt fra både ph.d.-kandidaterne og deres vejledere, at der er for lidt tid til den egentlige forskning. Men hvorfor er dette nu tilfældet? Er det kun forskerne, der brokker sig, eller kan det være noget med ”den danske model”, der gør, at tiden bare flyver afsted og efterlader mindre tid til f.eks. praktisk laboratoriearbejde?

I den danske ph.d.-uddannelse skal den studerende gennemføre en række obligatoriske kurser svarende til ca. seks måneders studietid (30 ECTS), deltage som instruktør i studenterundervisning (tre-seks måneders studieaktivitet) samt besøg på et udenlandsk forskningsinstitut med typisk varighed på tre-seks måneder. Ved første øjekast ser ph.d.-ordningen godt ud, hvor intentionen er, at der skal være en faglig sammenhæng mellem afhandling, formidlingsarbejde og kurser, hvor kandidaten oparbejder kompetencer samt tilegner sig international forskererfaring.

Inden optagelsen på forskeruddannelsen har den studerende gennemgået en kandidatuddannelse af typisk fem-seks års varighed med opnåelse af et højt karaktergennemsnit, som garanterer evnen til at tillære sig og formidle viden på et højt akademisk niveau. Det er derfor tvivlsomt, om ph.d.-kandidaten har behov for yderligere skolegang som lønnet forsker. Dertil kommer, at mange kandidater i løbet af uddannelsen faktisk allerede har været udstationeret ved et udenlandsk universitet i kortere eller længere perioder.

Det er klart, at kurser, som bidrager konstruktivt til forskningsprojektet, er relevante, men hvorfor skal de være obligatoriske, som det nu er tilfældet? Herved kan ph.d.-uddannelsen meget nemt blot gå hen at blive en udvidet form af kandidatuddannelsen. De forskerstuderendes gentagne fravær til kursusaktiviteter og undervisning betyder et stort afbræk i forskningsforløbet, hvor vigtige forsøg og undersøgelser til stadighed må afbrydes og udskydes. Fremdriften i projektet forsinkes og den studerendes fokus forskydes fra forskningsprocessen på grund af for mange udenomsaktiviteter. Det samme gælder udlandsopholdet, som kan være en rigtig god initiator til et øget internationalt samarbejde med andre laboratorier, men igen mener vi, at det ikke nødvendigvis skal påtvinges den ph.d.-studerende.

Man bør derfor overveje i højere grad at lade styringen af ph.d.-projekterne overgå til forskerne selv, som er direkte involveret i projektet. I andre lande som f.eks. Australien og USA er kravene til opnåelse af en ph.d.-grad meget forskellige fra de danske. Om den ene model er bedre end den anden er selvfølgelig til diskussion. Men man kunne her vælge at kombinere de bedste sider af forskellige ph.d.-ordninger til noget nyt og måske bedre med mere tid til det videnskabelige arbejde.

Peter Have Rasmussen, Seniorforsker, DTU Fødevareinstituttet
Terje Svingen, Seniorforsker, DTU Fødevareinstituttet